

توراه اور • پاراشاها ویشلاخ • مامار 4

ויקם בלילה הוא ויקח את שתי נשיו כו'...

و او همان شب برخاست

يعقوب (יעקב)، مرتبه زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) که اضداد را به هم پیوند می دهد، می کوشید نور فراگیر جهان بی سامان (תהו, Tohu) را با نور درونی جهان سامان یافته (תקון, Tikkun) متحد سازد. در سیر بندگی، این به معنای اشتیاق صعودی (רצוא, ratzo) عشقی شعله ور است که همواره با بازگشتی (שוב, shov) هم سنگ به تورات و فرمان ها (מצוות, mitzvos) همراه می شود؛ مانند آبی که با شراب آمیخته شده باشد.

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسחק

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/4

مقصود اصلی

یعقوب (יעקב)، مرتبه زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) که اضداد را به هم پیوند می‌دهد، می‌کوشید نور فراگیر جهان بی‌سامان (תהו, Tohu) را با نور درونی جهان سامان‌یافته (תקון, Tikkun) متحد سازد. در سیر بندگی، این به معنای اشتیاق صعودی (רצוא, ratzo) عشقی شعله‌ور است که همواره با بازگشتی (שוב, shov) هم‌سنگ به تورات و فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) همراه می‌شود؛ مانند آبی که با شراب آمیخته شده باشد.

در هر بخش: متن عبری، سپس ترجمه، و پس از آن توضیحی کوتاه زیر خطی طلایی. شماره‌های کوچک در متن عبری، یادداشت‌های پایان متن هستند.

خلاصه مامار

این maamar عبور یعقوب از יִבֹּק (Yabbok) را که حروفش بر اتحاد برکت و قداست دلالت دارند، عبور از «رود» فهم (בינה, Binah) می‌خواند؛ رودی که هر جریان از آن فرود می‌آید. ریشه پدران در آن سوی این رود، در تاج (כתר, Kether) است. یعقوب در جست‌وجوی نور فراگیر תהו بود که پیش از عالم صدور (אצילות, Atzilus) قرار دارد؛ از این‌رو از رود گذشت و هرچه را اصلاح کرده بود به آنجا بالا برد، اما تنها در آن سوی رود ماند تا عیسو (עשו) را که هنوز در حالت شکستگی بود، پالایش کند. چرا؟ یعقوب زیبایی و هماهنگی است؛ خط میانی‌ای که مهر (חסד, Chesed) و قید و سخت‌گیری (גבורה, Gevurah) را به هم می‌پیوندد. پس می‌خواست دو ضد دیگر را نیز به هم پیوند دهد: نور فراگیر תהו و نور درونی תקון. در سیر بندگی، این دو همان רצוא است: عشقی چنان سوزان که آرزوی بیرون رفتن از بدن را دارد؛ و שוב است: برانگیختگی آرامی که الوهیت را در تورات و mitzvos فرود می‌آورد. תהو فقط רצוא بود؛ از این‌رو نورهای ظرف‌های خود را ترک کردند. بن‌عزای (בן עזאי) که ریشه در תהو داشت، نگرست و جان داد؛ اما רצוא و שוב ربی عقیوا (רבי עקיבא) درهم‌آمیخته بود، پس به پردس (פרדס, Pardes) به سلامت وارد شد و به سلامت بیرون آمد و سرچشمه تورات شفاهی شد. مقصود یعقوب آن است که רצוא همواره با שוב همراه باشد، مانند آبی که با شراب آمیخت؛ و همین امر او را کمال پدران می‌سازد.

طرح کلی

- عبور از יִבֹּק**
11-2
יִבֹּק اتحادی از برکت و قداست است، رود Binah. ریشه پدران در آن سوی آن، در Keser قرار دارد؛ یعقوب به سوی نور فراگیر תהו از آن گذشت، هرچه را اصلاح کرده بود به آنجا بالا برد و برای پالایش عیسو، که هنوز در حالت شکستگی بود، تنها در آن سوی رود ماند.
- پیوند دادن دو ضد**
11-3
یعقوب Tiferes است؛ خط میانی‌ای که Chesed و Gevurah را به هم می‌پیوندد و نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) را آشکار می‌کند. از این‌رو می‌خواست نور فراگیر תהו را با نور درونی תקון پیوند دهد.
- רצוא و שוב**
11-4-5
یک عشق چون جرقه‌های آتشین شعله می‌کشد و آرزوی بیرون رفتن از بدن را دارد؛ عشقی دیگر در دل آرام می‌گیرد و الوهیت را در تورات و mitzvos فرود می‌آورد. תהו רצוא بود؛ از این‌رو نورهای ظرف‌های خود را ترک کردند. תקון שוב است: «به‌رغم میل خود زندگی می‌کنی».

بن‌عزای که ریشه در **תהו** داشت، حاضر نشد به **שוב** بازگردد؛ نگرینست و جان داد. **רצוא** و **שוב** ربی عقیوا در خط میانی درهم‌آمیخته بود؛ پس به سلامت وارد شد و به سلامت بیرون آمد و سرچشمه تورات شفاهی شد، توراتی که آن اعداد را نیز به هم پیوند می‌دهد.

مقصود یعقوب آن است که **רצוא** همواره با **שוב** همراه باشد، چنان‌که آب را در شراب ریخت؛ و همین امر او را کمال پدران می‌سازد، برخلاف مهر درهم‌نیامیخته ابراهیم (**אברהם**) و قید و سخت‌گیری اسحاق (**יצחק**).

יֵצֵק י"ב"ק

این نام به صورت حروف آغازین «یگانگی برکت و قداست» خوانده می‌شود؛ رود Binah که هر جریان و اتحادی از نورهای برتر از طریق آن فرود می‌آید.

תהו و תקון תהו ותקון

תהו، که پیش از Atzilus قرار دارد، نور فراگیری است که ظرف‌هایش تاب نگه‌داشتنش را نداشتند؛ **תקון** جهانی سامان‌یافته است که در آن نور درون ظرف‌ها آرام می‌گیرد.

רצוא و שוב רצוא ושוב

شتافتن و بازگشتن: اشتیاق جان برای بیرون رفتن از بدن و پیوستن به **ה'**، و بازگشت آن برای فرود آوردن الوهیت از راه تورات و mitzvos.

عشق چون جرقه‌های آتشین האהבה ברשפי אש

عشق عظیم (**אהבה רבה**, ahavah rabbah)، عشقی بیش از آن‌که دل بتواند در خود جای دهد؛ عشقی که برای بیرون آمدن از بدن بی‌تاب است، همان‌گونه که شعله می‌کوشد از فتیله جدا شود.

خط میانی קו האמצעי

Tiferes که راست و چپ، یعنی Chesed و Gevurah، را به هم می‌پیوندد؛ ویژگی یعقوب و نیز ربی عقیوا، که **רצוא** و **שוב** او به‌درستی با هم آمیخته بودند.

آب‌های مؤنث و آب‌های مذکر מ"ן ומ"ד

«آب‌های مؤنث» که از پایین بالا می‌روند و «آب‌های مذکر» که از بالا فرود آورده می‌شوند؛ در ربی عقیوا، این‌ها به‌ترتیب ورود او با **רצוא** و بیرون آمدنش با **שוב** بودند.

عبور از یَبَق

1 **ویکم بلילה¹ הוא² ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעברם את הנחל³ כו'.**

«و او در آن شب برخاست و دو همسرش را گرفت»، و غیره؛ «و از گذرگاه یَبَق گذشت؛ و آنان را برداشت و از نهر گذراند»، و غیره.

این مامار با آیاتی آغاز می‌شود که گذر شبانه یعقوب (יעקב, Yaakov) را از نهر یَبَق، همراه خانواده‌اش و در آستانه دیدارش با عیسو (עשו, Eisav)، توصیف می‌کند. آدمور هزاکن هر گام این گذر را مرحله‌ای از عروج معنوی یعقوب می‌خواند.

פי' יב"ק [יחוד ברכה וקדושה] הוא יחוד ברכה וקדושה.⁴ והענין דהנה כתיב בעבר הנהר ישבו אבותיכם⁵ מעולם^{6,7} ופי' הנהר הוא בחי' בינה⁸ כמ"ש ונהר יצא מעדן⁹ כו'

معنای [נאם] יَبَق (יב"ק, Yabbok) این است: یگانگی برکت و قداست (יחוד ברכה وקדושה, yichud berachah u-kedushah). موضوع چنین است: نوشته شده است: «پدران شما از دیرباز در آن سوی نهر ساکن بودند»؛ و معنای «نهر»، مرتبه فهم (בינה, Binah) است، چنان‌که نوشته شده است: «و نهری از عدن بیرون آمد»، و غیره.

حروف یَبَق را سرآغاز سه واژه می‌گیرند: «یگانگی، برکت، قداست». سپس سخن یهوشع (יהושע, Yehoshua) آورده می‌شود که نیاکان «آن سوی نهر» سکونت داشتند؛ و نهر با بینه، یعنی سفیرایی که همه جریان‌ها از آن سرچشمه می‌گیرند، یکی دانسته می‌شود؛ مانند نهری که از عدن بیرون می‌آید.

ושרש האבות הוא מעבר הנהר היינו מבחי' הכתר שהוא למעלה מהנהר הנ"ל רק שמשמ נמשכו האבות ונשפלו למטה בעבר השני של הנהר בז"א דאצילות¹⁰ (וע' בזהר פ' אמור¹¹ מ"ש ע"פ זה)

ریشه پدران از آن سوی نهر است؛ یعنی از مرتبه تاج (כתר, Keser)، که بالاتر از نهری است که پیش‌تر یاد شد. بااین‌حال، پدران از آنجا به پایین کشیده و فرود آورده شدند، به سوی دیگر نهر، به صفات عاطفی (ז"א / זעיר אנפין, Z'eir Anpin) در عالم صدور (אצילות, Atzilus). (و بنگرید به آنچه در زوهار، پاراشات إمور، درباره این [آیه] گفته شده است.)

ریشه پدران «آن سوی نهر»، در کسر است؛ مرتبه‌ای بالاتر از بینه و فراتر از عقل به‌طور کلی. از آنجا به سوی دیگر نهر، به زئیر آنپین، صفات عاطفی عالم آتزیلوت، نزول کردند؛ جایگاهی که معمولاً پدران را در آن قرار می‌دهند. زوهار در پاراشات إمور آیه را به همین شیوه می‌خواند.

ויעקב שרצה שימשיך לו המקיף دתהו הנ"ל שלפני אצילות הוצרך מתחלה לעבור את הנהר הנ"ל

و یعقوب که می‌خواست نور فراگیر [نور] (مקיף, makif) تَهو (תהו, Tohu؛ عالمی که نورهایش از گنجایش هر ظرف فراتر بود) را که پیش از عالم آتزیلوت است، به سوی خود فرود آورد، نخست می‌بایست از نهری که پیش‌تر یاد شد بگذرد.

یعقوب می‌خواست نور فراگیر تَهو را فرود آورد؛ عالمی که پیش از آتزیلوت بود و نورهایش برای هر ظرفی بیش از اندازه نیرومند بودند. برای رسیدن به آن، نخست می‌بایست از بینه، یعنی نهر، فراتر رود.

וזהו ויעבר את מעבר יבק כי בחינת יחוד ברכה וקדושה הוא הכל בחי' נהר הנ"ל שעל ידו נמשכו כל השפעות ויחוד אורות עליונים כמ"ש ונהר יצא מעדן להשקות את הגן כו'.

و این است معنای «و او از گذرگاه یَبوق گذشت»، زیرا مرتبۀ یگانگی برکت و قداست، تماماً همان مرتبۀ نهری است که پیشتر یاد شد؛ نهر که از طریق آن همه جریان‌های فیض و یگانگی نورهای برین فرود می‌آیند، چنان‌که نوشته شده است: «و نهری از عدن بیرون آمد تا باغ را آبیاری کند»، و غیره.

این است معنای درونی گذر او از گذرگاه یَبوق: یگانگی برکت و قداستی که نام یَبوق به آن اشاره دارد، خود کارِ نهر، یعنی بینه، است؛ نهری که همه فیض‌های الهی از طریق آن جاری می‌شوند و نورهای برتر به هم می‌پیوندند. پس گذشتن از یَبوق یعنی فرا رفتن از سراسر نظام جریانِ فیض.

2 وکשעבר את הנהר והגיע לבחי' שלמעלה מהנהר הנ"ל אז לא רחוק הוא מן המקיף דתהו הנ"ל שלפני האצילות וזהו ויעבר את אשר לו¹² כל מה שתיקן העלה הכל לשם.

و چون از رود گذشت و به مرتبه‌ای رسید که بالاتر از رود یادشده بود، دیگر از [نور] فراگیرِ عالمِ آشوب (תהו, Tohu) که پیش از عالمِ صدور (אצילות, Atzilus) است دور نبود. و این همان «و آنچه از آن او بود، گذراند» است: هرچه را اصلاح کرده بود، همه را به آنجا بالا برد.

پس از آن‌که از فهم (בינה, Binah) گذشت، یعقوب به نورِ فراگیرِ تהو نزدیک شد. «آنچه از آن او بود، گذراند» یعنی هرچه را پیشتر اصلاح کرده بود، به آن مرتبه بالا برد.

אך הוא בעצמו נשאר למטה עדיין כמ"ש ויותר יעקב לבדו^{13,14} כי רצה לברר את עשו שהוא עדיין בשבירה כמו שהודיעוהו המלאכים כו' והוא ענין ויאבק אیش עמו כנודע:

اما خود او هنوز در پایین ماند، چنان‌که نوشته شده است: «و یعقوب (יעקب) تنها ماند»، زیرا می‌خواست عیسو (עשו) را پالایش کند؛ عیسو هنوز در وضعیتِ شکستگی بود، چنان‌که فرشتگان او را آگاه کرده بودند، و غیره. و این همان معنای «و مردی با او کشتی گرفت» است، چنان‌که معلوم است.

خود یعقوب در پایین، «تنها»، ماند، زیرا عیسو هنوز در وضعیتِ فروپاشیده تהو بود: فرشتگانی که فرستاده بود گزارش دادند: «به نزد برادرت، نزد عیسو، آمديم»؛ عیسو همچنان همان عیسو بود، چنان‌که راشی توضیح می‌دهد، و هنوز در کینه‌اش به سر می‌برد (בראשית 32:7). ماندنِ او در پایین برای پالایش عیسو، معنای درونی کشتی‌گرفتنِ شبانه با «مرد» است؛ همان مردی که حکیمان می‌گویند فرشته عیسو بود.

پیوند دادن دو ضد

3 ולהבין כללות ענין כוונת יעקב בהמשכת המקיף דתהו לעולם התקון וגם יובן זה בעבודת ה'

برای فهم مقصود کلی یعقوب (יעקب) از فرودآوردن [نور] فراگیر عالم آشوب (תהו, Tohu) به عالم اصلاح (התקון, Tikkun)، و نیز برای آن که این معنا در خدمت ה' نیز فهمیده شود:

اکنون آدمی "ה' הזקן" می پرسد چرا یعقوب می خواست نور فراگیر عالم آشوب را به عالم منظم اصلاح بیاورد، و وعده می دهد این موضوع را در چارچوب خدمت شخص به ה' نیز توضیح دهد.

הנה ידוע דיעקב הוא בחי' ¹⁵ ת"ת [תפארת] שמחבר ב' הפכים שהן חו"ג [חסד וגבורה] כי ע"י התכללות ב'

הפכים יחד הוא עיקר הת"ת [התפארת]

اکنون، معروف است که یعقوب مرتبه زیبایی و هماهنگی (תפארת, Tiferes) است؛ مرتبه ای که دو امر متضاد، یعنی مهر (חסד, Chesed) و قید و سخت گیری (גבורה, Gevurah)، را به هم پیوند می دهد؛ زیرا حقیقت تפארת از دربرگرفتن دو امر متضاد در کنار یکدیگر پدید می آید

یعقوب تجسم تפארת است؛ مرتبه ای که חסד (بخشش) و גבורה (خویشتن داری) را هماهنگ می کند. زیبایی آن دقیقاً در آن است که این دو امر متضاد را در کنار هم نگاه می دارد.

(כמו בגוונים כשמורכבים ב' וג' גוונים יחד הוא עיקר היופי) והמשכת והתגלות אוא"ס [اور אין سوف] בקו

האמצעי כו'

(همان گونه که در رنگها، هنگامی که دو یا سه رنگ با یکدیگر ترکیب شوند، این خود جوهر زیبایی است)، و [این] فرودآوردن و آشکارشدن نور بی پایان (اور אין سوف, Or Ein Sof) در خط میانی است، و غیره.

در رنگها نیز زیبایی از ترکیب چندین رنگ پدید می آید، نه از یک رنگ تنها. تפארת همچنین «خط میانی» مراتب تجلی است؛ ستون مرکزی ای که نور بی پایان از طریق آن فرود آورده و آشکار می شود.

לכך רצה ג"כ לחבר ולייחד ג"כ המקיף דתהו עם האו"פ [האור פנימי] דתקון שהם ג"כ ב' הפכים שיתחברו יחד ואז יהיה גילוי אוא"ס [אור אין סוף] (ועיין בזהר פ' תרומה דקע"ה ע"ב ע"פ והבריח התיכון¹⁶ ושם דף קע"ו ע"א):^{17, 18}

ازاین رو، او همچنین خواست [نور] فراگیرِ عالمِ آشوب را با نورِ درونی (האו"פ, or pnimi) در عالمِ اصلاح پیوند دهد و یگانه سازد؛ این دو نیز دو امرِ متضادند، تا با یکدیگر پیوند یابند؛ و آن گاه نورِ بی پایان آشکار خواهد شد. (و در زوهار (זהר)، پاراشات תרומה، صفحه 175b، درباره [آیه] «و تیر میانی»، و نیز همان جا، صفحه 176a، بنگرید.)

از آن جا که یگانه کردنِ امورِ متضاد سرشتِ خودِ یعقوب است، او می خواست جفتِ دیگری از امورِ متضاد را نیز یگانه کند: نورِ فراگیرِ عالمِ آشوب و نورِ درونیِ عالمِ اصلاح. پیوندِ آن ها موجبِ آشکار شدنِ خودِ نورِ بی پایان می شود؛ چنان که زوهار درباره تیرِ میانیِ مشکان توضیح می دهد.

بخش 3 • 41-5

רצוא ושוב

4 וביאור הדברים הנה יש ב' בחי' בעבודת ה'. הא' האהבה ברשפי אש בתגבורת מאד לצאת מן הגוף וליפרד מן הפתילה כו'

شرح مطلب این است: در خدمتِ ה' دو مرتبه وجود دارد. نخست، عشقی همچون شراره های آتش، با شدتی بسیار، برای بیرون آمدن از بدن و جداسدن از فتیله و غیره.

نخستین شیوه خدمت، عشقی آتشین است؛ عشقی چنان شدید که نفس آرزو می کند بدن را ترک کند، همچون شعله ای که به بالا می جهد، گویی می خواهد از فتیله جدا شود.

وهוא בחי' אה"ר [אהבה רבה] שאין כלי הלב מכילה אותה כי לא יכיל הלב ההתפעלות העצומה. לכן לא יוכל לעמוד בכלי גופו וחפץ לצאת מנרתקה חומר הגוף.

این مرتبه، عشقی عظیم (אהבה رבה, ahavah rabbah) است که ظرفِ قلب گنجایش آن را ندارد؛ زیرا قلب نمی تواند آن هیجانِ عظیم را در خود جای دهد. ازاین رو، [نفس] نمی تواند در ظرفِ بدن خویش بماند و می خواهد از غلافِ خود، یعنی ماده بدن، بیرون آید.

این «عشق عظیم» از قلب سرریز می کند؛ این عاطفه چنان گسترده است که قلب توانِ دربرگرفتنش را ندارد. در پی آن، نفس می خواهد به کلی از «غلاف» بدنِ خود بیرون آید.

והב' בחי' התפעלות המתיישב בכלי הלב ועיקר ענינה הוא בחי' המשכת אלקות מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה] דוקא בכלים מכלים שונים¹⁹ בתומ"צ [בתורה ומצות]. וזהו ענין רצוא ושוב.

دوم، مرتبةً برانگیختگی‌ای است که در ظرفِ قلب استقرار می‌یابد، و اصلِ مقصودِ آن، فرودآوردنِ الوهیت از بالا به پایین، به‌طور مشخص در ظرف‌ها، یعنی «ظرف‌هایی از گونه‌های گوناگون»، در تورات و فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) است. این همان مفهوم شتافتن و بازگشتن (رצוא وשוב, ratzo and shov) است.

شیوهٔ دوم، عاطفه‌ای است که در قلب استقرار می‌یابد و جهت‌گیری‌اش به‌سوی فرودآوردنِ الوهیت به جهان، در ظرف‌های گوناگونِ تورات و فرمان‌هاست. این دو شیوه در کنار هم رצוא، یعنی شتافتنِ نفس به‌سوی بالا، و شوب، یعنی بازگشتِ آن برای عمل‌کردن در پایین، را تشکیل می‌دهند.

5 והנה בחי' עולם התהו הנ"ל היה בבחי' רצוא לכן נסתלקו האורות מן הכלים כמו האה"ר [האהבה רבה] ליפרד מן הפתילה והכלים כו'.

اکنون، مرتبةً عالمِ آشوب (תהו, Tohu) که پیش‌تر یاد شد، در حالتِ شتاب به سوی بالا (رצוא, ratzo) بود؛ ازاین‌رو نورها از ظرف‌ها جدا شدند، مانند عشقِ عظیم [که می‌کوشد] از فتیله و ظرف‌ها جدا شود و مانند آن.

عالمِ تהو یکسره در حالتِ رצוא بود: نورهایش به سوی بالا می‌جهیدند و در ظرف‌هایشان نمی‌ماندند؛ درست مانند عشقِ عظیمِ نفس که می‌کوشد از بدن بیرون رود. از همین رو ظرف‌های تהو درهم شکستند.

אבל התקון הוא בחי' שוב והוא בחי' תומ"צ [תורה ומצות] ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי^{20, 21} להיות בתוך הגוף להמשיך אא"ס [אור אין סוף] בכלים מכלים שונים²².

اما اصلاح (תקון, Tikkun) حالتِ بازگشت (שוב, shov) است، و آن مرتبةً تورات و فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) است؛ و «به‌رغم خواستِ خود زندگی می‌کنی» تا درونِ بدن باشی و نورِ بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) را به درونِ ظرف‌ها فروبکشی، «در ظرف‌هایی از گونه‌های گوناگون».

תקון همان שוב است: نوری که درونِ ظرف‌ها می‌ماند؛ در زندگی انسان، این به معنای تورات و מצוות است. بیانِ میشنا (משנה, Mishnah) که «به‌رغم خواستِ خود زندگی می‌کنی» نشان می‌دهد که نفس باید در بدن بماند تا نورِ بی‌پایان را به ظرف‌های گوناگونِ מצוות فروبکشد.

چهار نفری که به پردس وارد شدند

6 וזה היה ההפרש ג"כ באותן ד' שנכנסו לפרדס²³ בן עזאי הציץ ומת. וב"ז [ובן זומא] הציץ ונפגע. רק ר"ע [רבי עקיבא] נכנס בשלום²⁴ ויצא בשלום.²⁵

و این نیز تفاوت میان آن چهار تن بود که به باغ رازآمیز (פרדס, Pardes) وارد شدند: بن عزאי (بن عזאי) نگریست و مرد؛ بن زوما (بن زומא) نگریست و آسیب دید؛ تنها ربی عقیوا (רבי עקיבא) با سلامت وارد شد و با سلامت بیرون آمد.

تلمود از چهار حکیمی می‌گوید که به «پردس»، باغ عروج عرفانی، وارد شدند. بن عزאי مرد، بن زوما آسیب دید و تنها ربی عقیوا با سلامت وارد شد و بیرون آمد.

כי בן עזאי היה בבחי' רצוא דאה"ר [דאהבה רבה] הנ"ל בבחי' כלות הנפש ולא רצה להיות נשפל בבחי' שוב לכך לא רצה לישא אשה ואמר אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים²⁶

زیرا بن عزאי در حالت اشتیاق صعودی (רצוא, ratzo) عشق عظیم یادشده در بالا بود؛ در مرتبه پایانی یافتن نفس (כלות הנפש, klos hanefesh)، و نمی‌خواست به مرتبه فرود و بازگشت (שוב, shov) فرو آورده شود. ازاین‌رو نمی‌خواست ازدواج کند و گفت: «ممکن است جهان به واسطه دیگران برپا بماند.»

سلوک بن عزאי سراسر رצוא بود؛ اشتیاقی چنان نیرومند که نفسش آماده بود در ה' به پایان رسد. او نمی‌خواست به שוב فرود آید و به همین دلیل هرگز ازدواج نکرد؛ می‌گفت که دیگران می‌توانند جهان را آباد کنند.

לכן הציץ ומת שנסתלק לגמרי מן הכלי כנ"ל כי עזה כמות²⁷ אהבה כו' אכן אין זה דרך התורה שהיא בבחי' תקון כי לשבת יצרה²⁸ ובע"כ [ובעל כרחך] אתה חי²⁹

ازاین‌رو نگریست و مرد؛ زیرا، چنان‌که در بالا گفته شد، کاملاً از ظرف جدا شد، چراکه «عشق همچون مرگ نیرومند است» و غیره. اما این راه تورات نیست، که در مرتبه اصلاح (תיקון, Tikun) است؛ زیرا «آن را برای سکونت شکل داد» و «ناخواسته زندگی می‌کنی».

پس نفس او یکسره از بدن جدا شد، زیرا عشق می‌تواند «همچون مرگ نیرومند» باشد. اما راه تورات، تיקון است: ה' «آن را برای آشوب (תהו, tohu) نیافرید؛ برای سکونت صورت بخشید» (اشعیا ۴۵:۱۸)، و نفس باید به زندگی در بدن ادامه دهد.

לכן ר"ע [רבי עקיבא] **שהיה מבחי' תקון נכנס בשלום ויצא בשלום שהיה המ"ן** [המ"ן נוקבין] **ומ"ד** [ומ"ן דוכרין] **שלו דהיינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומזיגה נכונה**³⁰ **שלפ"ע** [שלפי ערך] **הרצוא כן היה השוב אח"כ.**

ازاین‌رو رבי عقیوا، که از مرتبة تיקון بود، با سلامت وارد شد و با سلامت بیرون آمد؛ زیرا آب‌های مؤنث (מ"ן נוקבין, mayin nukvin) و آب‌های مذکر (מ"ן דוכרין, mayin duchrin) او – یعنی مرتبه‌های **רצוא** و **שוב** – در اندازه و آمیزشی درست بودند: به همان اندازه که **רצוא** بود، **שוב** نیز پس از آن بود.

رבי عقیوا که ریشه در **תיקון** داشت، میان عروج و فرود، میان «آب‌های مؤنث» – اشتیاق صعودی – و «آب‌های مذکر» – جریانی که از بالا فرو می‌آید – تعادل برقرار کرد. نیروی بازگشت او با نیروی صعودش متناسب بود و ازاین‌رو با سلامت بیرون آمد.

7 **وזהו נכנס בשלום כו' הוא בחי' קו האמצעי המייחד ומחבר את הב' קוין ימין ושמאל שהם בחי' ר"ש** [רצוא ושוב]

و این معنای «در صلح وارد شد» و مانند آن است: این مرتبة خط میانی است که دو خط راست و چپ را، که مرتبه‌های صعود و بازگشت (**רצוא** و **שוב**, ratzo and shov) هستند، وحدت می‌بخشد و به هم پیوند می‌دهد.

«در صلح» به خط میانی اشاره دارد؛ خطی که خطوط راست و چپ مراتب تجلی (ספירות, Sefiros) را به هم پیوند می‌دهد. در اینجا راست و چپ نماد صعود و بازگشت (**רצוא** و **שוב**) هستند؛ پس صلح رבי عقیوا (**רבי עקיבא**) یعنی صعود و بازگشت او به هم پیوسته بودند.

לכך היה העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] **שלו שהוא ענין שנכנס לפרדס במדה ומזיגה נכונה בבחי' ר"ש** [רצוא وשוב] **ונכנס בשלום בבחי' מ"ן** [מ"ן נוקבין] **ויצא בשלום בבחי' המשכת מ"ד** [מ"ן דוכרין] **בחי' שוב. (ועמ"ש** **פ' ויצא גבי בשלום ב' בחי' שלום ע"ש בד"ה והיה)**

ازاین‌رو، بالا بردن آب‌های مؤنث (מ"ן נוקבין, mayin nukvin) از سوی او، که همان ورودش به پردس (**פרדס**, Pardes) بود، در اندازه و آمیزه‌ای درست و به‌صورت صعود و بازگشت انجام گرفت: او در صلح وارد شد، در مرتبة **מ"ן נוקבין**، و در صلح بیرون آمد، در مرتبة فرود آوردن آب‌های مذکر (מ"ן דוכרין, mayin duchrin)، یعنی در حالت بازگشت. (و بنگرید به آنچه در پارشاس وایتسه (Parshas Vayetzai؛ **פרשת ויצא**) درباره «در صلح»، یعنی دو مرتبة صلح، نوشته شده است؛ آنجا، در مقاله‌ای که با «Vehayah» (وהיה) آغاز می‌شود.)

ورود او به پردس (**פרדס**, Pardes) همان بالا بردن «آب‌های مؤنث» بود، یعنی اشتیاق رو به بالا؛ و بیرون آمدنش همان فرود آوردن «آب‌های مذکر» بود، یعنی بازگشت. هر دو در اندازه‌ای درست انجام گرفتند، پس او در صلح وارد شد و در صلح بیرون آمد. مقاله‌ای که **אדמו"ר הזקן** به آن اشاره می‌کند (**תורה אור**، **תורה אור**)، **ויצא** (1:26) از دو نوع صلح سخن می‌گوید: از پایین به بالا، هنگامی که دور به نزدیک آورده می‌شود؛ و از بالا به پایین، هنگامی که الوهیت **ה'** به‌واسطه تورات و فرمان‌ها (**מצוות**, mitzvos) فرود آورده می‌شود.

משא"כ בן עזאי ששרשו היה מבחי' תהו ששם הוא בחי' שני קוין כנ"ל בענין ויחץ כו' לשני מחנות³¹

اما بن‌عزای (بن‌عزای) چنین نبود؛ ریشه او از مرتبه تهاو (Tohu؛ آشفته‌گی آغازین) بود، جایی که دو خط از هم جدا هستند، چنان‌که پیش‌تر در باب «و ... به دو اردوگاه تقسیم کرد» یاد شد.

اما بن‌عزای ریشه در تهاو داشت، جایی که دو خط از هم جدا هستند؛ همان‌گونه که مقاله پیشین درباره تقسیم کردن یعقوب پدرمان به دو اردوگاه توضیح داد.

לכך לא הי' התחברות הרו"ש [הרצוא ושוב] במזיגה נכונה והציץ ומת כו' התגברות הרצוא כו'

ازاین‌رو، صعود و بازگشت به‌درستی با هم نیامیخته بودند و او نگرست و جان سپرد و مانند آن، [بر اثر] چیره‌شدن صعود و مانند آن.

چون در تهاو خطوط از هم جدا هستند، صعود و بازگشت بن‌عزای با هم نیامیخته بودند. صعود بر او چیره شد و او جان سپرد.

ולכן היה ר"ע [רבי עקיבא] מקור כל התורה שבע"פ [שבעל פה]³² כי סתם משנה ר"מ [רבי מאיר]³³ וסתם ספרא

ر' [رבי] יהודה כו' וכולהו אליבא דר"ע [درבי عקיبا].

و ازاین‌رو ربی عقیوا سرچشمه سراسر تورات شفاهی بود؛ زیرا می‌شنای بی‌نام، **משנה (משנה)**، از ربی میئر (رבי מאیر) است و سفرای بی‌نام، Sifra (سפرا)، از ربی یهودا (رבי יהודה) است، و مانند آن؛ و همگی بر پایه نظر ربی عقیوا هستند.

تلمود می‌گوید که یک می‌شنای بی‌نام از ربی میئر است، یک سفرای بی‌نام از ربی یهودا است، و همگی بر پایه نظر ربی عقیوا، استادشان، هستند. پس ربی عقیوا سرچشمه سراسر تورات شفاهی است.

وهוא לפי שהתורה ג"כ היא מבחי' התקון ויש בה התכללות ב' ההפכים דרו"ש [درצוא وשוב] כמ"ש מימינו

אש דת למو³⁴ כו' לכן היה גילוי התורה ע"י ר"ע [رבי عקיبا] שהיה בו בחי' זו כנ"ל:

و این از آن روست که تورات نیز از مرتبه سامان‌یافتگی (Tikkun، תקון) است و دو امر متضاد صعود و بازگشت در آن دربرگرفته شده‌اند، چنان‌که نوشته شده است: «از دست راست او، قانونی آتشین برای ایشان» و مانند آن. ازاین‌رو، تورات به‌واسطه ربی عقیوا آشکار شد، زیرا این ویژگی را داشت، چنان‌که پیش‌تر گفته شد.

خود تورات نیز به مرتبه **תקון** تعلق دارد و دو امر متضاد را به هم می‌پیوندد: تورات به‌صورت «قانونی آتشین» از دست راست **ה'** داده شد؛ آتش صعود با دست راست مهر (חסד، Chesed)، که رو به پایین جاری است، پیوند می‌یابد. بنابراین شایسته بود که تورات به‌واسطه ربی عقیوا آشکار شود؛ زیرا روح او صعود و بازگشت را در خود به هم می‌پیوندد.

آب در شراب

8 **ועתה יובן ענין כוונת יעקב לייחד ולחבר המקיף דתהו עם האו"כ** [האורות וכלים] **דתקון היינו שיהיה תמיד רו"ש** [רצוא ושוב] **במזיגה אחת שלפ"ע** [שלפי ערך] **הרצוא כן השוב דהיינו שיהיה האה"ר** [האהבה רבה] **ברשפי אש ליפרד מן הפתילה כו'.**

اکنون مقصود یعقوب (יעקب) از یگانه ساختن و پیوند دادن [نور] فراگیر عالم آشوب (תהו, Tohu) با نورها و ظرفها (אורות וכלים, Oros v'Keilim) در عالم سامان یافتگی (תקון, Tikkun) روشن می‌شود: یعنی همواره کشش صعودی و بازگشت (רצוא ושוב, ratzo v'shov) در آمیزه‌ای واحد باشند، چنان‌که اندازه بازگشت متناسب با اندازه کشش صعودی باشد؛ یعنی عشقی عظیم، همچون شراره‌های آتش، برای جدا شدن از فتیله و غیره وجود داشته باشد.

اکنون هدف یعقوب، یعنی پیوند دادن نور فراگیر عالم آشوب با نورها و ظرفهای عالم سامان یافتگی، از منظر خدمت الهی روشن می‌شود: کشش صعودی و بازگشتی پیوسته در آمیزه‌ای واحد باشند، جان باید عشقی آتشین داشته باشد که برای جدا شدن از بدن می‌کوشد.

ואעפ"כ [ואף על פי כן] **יהיה אח"כ בחי' שוב לאחד. ובע"כ** [ובעל כרחך] **אתה חי** ³⁵ **להמשיך אא"ס** [אור אין סוף] **למטה דוקא בתומ"צ** [בתורה ומצות] ³⁶ **(כמ"ש בתניא פ' נג).** ³⁷

و با این همه، پس از آن مرتبه بازگشت برای یگانه ساختن خواهد بود: «به‌رغم خواست خود زنده‌ای»، تا نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) را به پایین فرود آورد، آن هم مشخصاً به‌واسطه تورات و فرمان‌های الهی (תורה ומצוות, Torah u'mitzvos) (چنان‌که در تنیا (תניא)، فصل ۵۳، نوشته شده است).

با این حال، پس از آن عشق باید بازگشتی به همان اندازه نیرومند بیايد: انسان در بدن زندگی می‌کند تا نور بی‌پایان را از راه تورات و فرمان‌های الهی فرود آورد. آذمور زاین به فصل ۵۳ تنیا اشاره می‌کند؛ آن فصل شرح می‌دهد که نور بی‌پایان بر تورات و فرمان‌های الهی قرار می‌گیرد و از طریق آن‌ها فرود می‌آید.

וה"ז [והרי זה] **יחוד והתחברות המקיף דתהו עם כלים דתקון. וז"ש** [וזהו שכתוב] **ביעקב ויבא לו יין. ופי' בזוהר דארמי מיא** ³⁸ **לגו חמרא.**

و این همان یگانگی و پیوند نور فراگیر عالم آشوب با ظرفهای عالم سامان یافتگی است. و این همان است که درباره یعقوب گفته شده است: «و برای او شراب آورد.» و زوهر (זהר) توضیح می‌دهد که او آب را در شراب ریخت.

چنین خدمت متوازی، یگانگی نور فراگیر عالم آشوب با ظرفهای عالم سامان یافتگی است. این معنا در آیه‌ای اشاره شده که در آن یعقوب برای پدرش شراب می‌آورد؛ زوهر می‌گوید منظور آن است که او آب را با شراب آمیخت.

כי יין הוא בחי' רצוא גבורות ורשפי אש ממטה למעלה. ויעקב ארמי מיא בחי' שוב.

زیرا شراب مرتبة کشیش صعودی (رצوا)، قید و سخت گیری ها (گבורات، Gevuros) و شراره های آتش [که] از پایین به بالا [برمی خیزند] است؛ و یعقوب آب ریخت، که مرتبة بازگشت (שוב) است.

شراب که گرم و برانگیزاننده است، نماد کشیش صعودی و قید و سخت گیری ها و شراره های آتشی است که به سوی بالا برمی خیزند. آب که فرود می آید، نماد بازگشت است؛ و آمیختن این دو به دست یعقوب، آمیزه آن دو را نشان می دهد.

9 ולכן ויבא לו יין³⁹ כו' הוא בתרי טעמי שהוא התכללות הר"ש [הרצוא ושוב] מים ויין כו'

ازاین رو، عبارت «و برای او شراب آورد...» با دو نغمة تلاوت (טעמים، te'amim) ادا می شود؛ و این، درهم آمیختن کشیش صعودی (رצوا، ratzo) و بازگشت (שוב، shov)، آب و شراب و مانند آن است.

זהר (זהר) می گوید که عبارت «و برای او شراب آورد» با دو نغمة تلاوت کشیده ادا می شود؛ واژه טעמים (te'amim) هم به نغمة های تلاوت و هم به مزه ها دلالت دارد، زیرا یعقوب (יעקب) آب را در شراب ریخت. آتزر ربه (ادمو"ר הזקן) این دو را آب و شراب، یعنی שוב و رצوا، می داند که با یکدیگر پیوند یافته اند.

ولכן איתא דיעקב הוא שלימו דאבהן⁴⁰ כי לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל.^{41,42} מפני שהיה אברהם

מדת החסד הפשוט בלא מזיגה לכך נתפשט יותר מדאי עד שאמר לו ישמעאל⁴³ כו'

و ازاین رو گفته شده است که یعقوب کمال پدران است؛ زیرا [او] مانند ابراهیم (آברהם) نبود که اسماعیل (یشמעאל) از او پدید آمد. چون ابراهیم صفت مهر (חסد، Chesed) ساده و بی آمیختگی بود، ازاین رو بیش از اندازه گسترش یافت، تا آنجا که گفت: «کاش اسماعیل...» و مانند آن.

از همین روست که זהר (זהر) یعقوب را «کمال پدران» می خواند: در Sifrei (ספרי) آمده است که فرزندی ناشایست، یعنی اسماعیل، از ابراهیم پدید آمد، اما از یعقوب نه. ابراهیم مظهر مهر در صورت ناب و آمیخته نشده اش بود؛ بی آنکه با مهار و بازدارندگی درآمیزد، این مهر بیش از اندازه گسترش یافت، تا آنجا که ابراهیم با التماس گفت: «کاش اسماعیل در حضور تو زنده بماند.»

ויצחק היה בבחי' גבורה כו' אבל יעקב הוא שלימו דאבהן התכללות ההפכים רצוא ושוב כנ"ל:⁴⁴

و اسحاق (יצחק) در مرتبة قید و سخت گیری (گבורه، Gevurah) بود و مانند آن. اما یعقوب کمال پدران است: درهم پیوستگی اعضاء، رצوا و שוב، چنان که پیش تر گفته شد.

اسحاق تجسم گבורه بود که آن نیز بی آمیخته بود؛ Sifrei نیز در ادامه می گوید که عیسو (עשו) از اسحاق پدید آمد. یعقوب اعضاء، رצوا و שוב، را در هم می پیوندد و ازاین رو کمال پدران است.

در کار بندگی

عشق انسان به **ה'** باید همچون جرقه‌های آتشین شعله بکشد و آرزوی بیرون رفتن از بدن و پیوستن به او را داشته باشد؛ بااین حال، این عشق باید همواره با **שוב** ی هم‌سنگ دنبال شود: انسان در بدن بماند، «به‌رغم میل خود زندگی کنی»، و الوهیت را از راه تورات و mitzvos فرود آورد. **מצوا** ی که از بازگشت سر باز می‌زند، مانند **מצوا** ی بن‌عزای، راه تورات نیست؛ راه تورات راه ربی عقیواست: به سلامت وارد شدن و به سلامت بیرون آمدن.

پرسش‌هایی برای گفت‌وگو

1. چرا یعقوب برای رسیدن به نور فراگیر **תהו** باید از «رود»، یعنی Binah، می‌گذشت و چرا خود او در آن سوی رود ماند؟
2. چگونه ویژگی یعقوب به‌عنوان Tiferes، که اضداد را به هم می‌پیوندد، آرزوی او برای متحد ساختن نور فراگیر **תהו** با نور درونی **תקוו** را توضیح می‌دهد؟
3. چه چیزی عشقی را که دل نمی‌تواند در خود جای دهد از برانگیختگی‌ای که در دل آرام می‌گیرد متمایز می‌کند، و چرا تورات هر دو را لازم می‌داند؟
4. چرا **מצوا** ی بن‌عزای راه تورات نبود، و چرا ورود و بیرون آمدن ربی عقیوا به سلامت، او را سرچشمه تورات شفاهی ساخت؟
5. ریختن آب در شراب از سوی یعقوب درباره توازن **מצوا** و **שוב** چه می‌آموزد، و چرا این امر او را کمال‌پدران می‌سازد؟

یادداشت‌ها

بند 1

1 ویکم بلילה

یادداشت می‌گوید نسخه دیگری از این مَمار (הנחה, hanachah) نیز در آنجا چاپ شده است.

یادداشت کھوت

הנחה אחרת בסה"מ תקס"ה ע' צ. צד.

2 ויקם בלילה הוא

يعقوب (יעקב) شب‌هنگام برمی‌خیزد و همسران و فرزندان را از گذرگاه بیوق عبور می‌دهد. این گفتارِ حسیدی (מאמר, maamar) عبور را به‌مثابه عروجی روحانی می‌خواند.

Genesis 32:23 براسیت ל"ב:כ"ג

ויקם בלילה הוא ויקח את-שתי נשיו ואת-שתי שפחתיו ואת-אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק:

And he rose up that night, and took his two wives, and his two handmaids, and his eleven children, and passed over the ford of the Jabbok

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

ברاسیت לב, כג.

3 وיקחם ויעברם את הנחל

يعقوب خانواده‌اش را برمی‌دارد و آنان را از رود می‌گذراند. آلتز رَته (ادمو"ר הזקן) این آیه را به‌عنوان بخشی از آیات آغازینی نقل می‌کند که تفسیرشان می‌کند.

Genesis 32:24 براسیت ל"ב:כ"ד

ויקחם ויעברם את-הנחל ויעבר את-אשר-לו:

And he took them, and sent them over the stream, and sent over that which he had

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 יחוד ברכה וקדושה

در آنجا آدمور هَراکن برکت، قداست و یگانگی را سه مرتبه می‌خواند: برکت، نیروی حیاتی‌ای است که ה' به همه چیزها می‌بخشد؛ قداست از راه میتصوت (מצוות, mitzvot) فرود می‌آید («که ما را با فرمان‌هایش تقدیس کرده است») و از نوپ فراگیری سرچشمه می‌گیرد که همه عوالم را فرا می‌گیرد (סובב כל עלמין, sovev kol almin)؛ و یگانگی عبارت است از فرود آوردن نوپ بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) به بُعد درونی (פנימיות, pnimiyus)، «یکی، و نه در شمار». در آنجا به پردس (פרדס, Pardes) درباره «بیوق» استناد می‌کند (לקוטי תורה, V'Zos HaBerachah 1:8).

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת ברכה צג, ד.

5 בעבר הנהר ישבו אבותיכם

یادداشت Kehot برای این عبارت به Joshua 2:24 ارجاع می‌دهد.

Joshua 2:24 יהושע ב:כ"ד

یادداشت کھوت

יהושע ב, כד.

6

6 בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם

پیش از مرگش، یوشع (יהושע) به تمامی قوم می‌گوید: «چنین می‌فرماید نام چهارحرفی (ה', Havayah), اלקی ישראל: پدران شما از دیرباز در آن سوی رود ساکن بودند؛ یعنی تارح (תרח) و پسرانش که معبودان دیگری را می‌پرستیدند؛ روشن است که مقصود از رود، فرات است. מאמר «در آن سوی رود» را به معنای بالاتر از فهم (בינה, Binah), ریشه پدران بنی‌اسرائیل در تاج (כתר, Keser), می‌خواند.

Joshua 24:2 יהושע כ"ד:ב'

ויאמר יהושע אל-כל-העם בה-אמר ה' אלקי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם תרח אבי אברהם ואבי נחור ויעבדו אלקים אחרים:

And Joshua said unto all the people: "Thus saith the L-RD, the G-d of Israel: Your fathers dwelt of old time beyond the River, even Terah, the father of Abraham, and the father of Nahor; and they served other gods

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

7

7 בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם

זהר (אמור) می‌پرسد از سخنان یوشع چه می‌توان آموخت و پاسخ می‌دهد که پدران از رود برین، «همان رود شناخته‌شده»، برگشیده شدند. آلتز رَته برای تبیین خود از آیه، خواننده را به آنجا ارجاع می‌دهد.

Zohar, Emor 35:171–38:188 ספר הזהר, אמור ל"ה:קע"א-ל"ח:קפ"ח

Imagine a king who had an only son whom he united in marriage to a noble lady. What did his mother do? All that night she spent in her storeroom, and she brought forth therefrom a noble crown set with seventy precious stones to crown him with; she brought forth silken garments and clad him therewith and adorned him royally. Then she went to the bride and saw how her maidens were arranging her crown and her garments and her jewels. She said to them: I have prepared a ... bath

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

8

8 ופי' הנהר הוא בחי' בינה

در آنجا آدمور هَراکن «پدران شما آن سوی نهر ساکن بودند» را همان‌گونه که در اینجا آمده می‌خواند: نهر، بینه آتزیوت است، نهری که از عدن بیرون می‌آید (چنان‌که زوهار دربارهٔ امور می‌گوید) و به پایین جاری می‌شود تا در عالم آفرینش (בריאה, Beriah) پوشیده شود؛ «آن سوی نهر» چیزی است که بالاتر از بینه و عقلی قابلِ درک است، جایی که پدران سکونت داشتند و ریشه دارند، فراتر از زنجیرهٔ نزولِ عوالم (השתלשלות, hishtalshelus) (تורה اور, משפטים 2:3–4).

یادداشت کھوت

פי' אמור צח, ב. رאה לקמן עה, ד.

9

9 ונהר יצא מעדן

در روایتِ عدن، رودی از عدن بیرون می‌آید تا باغ را آبیاری کند و از آنجا به چهار شاخه تقسیم می‌شود. در قَبَلا (קבלה, Kabbalah), رود همان **بیנה** است که جریانِ فیض از بالا از مجرای آن هدایت می‌شود.

Genesis 2:10 براسیت ב:י'

ונהר יצא מעדן להשקות את-הגן ומשם יפרד ויהיה לארבעה ראשים:

And a river went out of Eden to water the garden; and from thence it was parted, and became four heads

10 ושרש האבות הוא מעבר הנהר . . ונשפלו . . בז"א דאצילות

יادداشت از درخ میتصووتخا نقل می‌کند که «آن سوی نهر» به چیزی اشاره دارد که بالاتر از حکمت (חכמה, Chochmah) و بینة آتزیلوت است؛ یعنی نورهای فراگیری که از زنجیرهٔ نزولِ عوالم بالاترند. این با جای دادنِ ریشهٔ پدران در کبیر در این مَamar هماهنگ است.

וכ"כ בדרך מצותיך פב, ב "אבל עבר הנהר היינו מה שלמעלה מחו"ב דאצילות והוא בחי' המקיפים שלמעלה מהשתלשלות" ע"ש. ראה סה"מ תרל"ח ח"א בהנחת כ"ק מהורש"ב ע' קעז.

11 וע' בזהר פ' אמור

همان زوهار دربارهٔ امور در آنجا، در توضیح «آن سوی نهر»، آورده می‌شود: نهر، بینة آتزیلوت است و پدران ریشه در مرتبه‌ای بالاتر از آن دارند (تורה اور, משפטים 2:3-4).

צח, ב: "בעבר הנהר ישבו ואפיק לון מגו נהרא עילאה כל הנהר ההוא דאשתמודע". ע"כ. מובא גם לקמן עה, ד ובמ"מ. וראה הלשון באוה"ת נ"ך כרך א ע' ה ע"פ זה וז"ל: "וא"כ מפרשו על ונהר יוצא מעדן בינה דאצ"י". בענין עבר הנהר ברוב הדרושים מצייין הצ"צ ללקו"ת פ' בחוקותי דרוש הראשון מה, א.

12 ויעבר את אשר לו

يعقوب (יעקב) همهٔ آنچه را داشت به آن سوی رود می‌آورد. آلتز ربه (ادمو"ר הזקן) این را چنین می‌خواند: او همهٔ آنچه را اصلاح کرده بود، تا مرتبه‌ای فراتر از رود بالا می‌برد.

Genesis 32:24 بראשית ל"ב:כ"ד

וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשְׁרֵי־לוֹ:

And he took them, and sent them over the stream, and sent over that which he had

13 ויותר יעקב לבדו

يعقوب (יעקב) در آن سوی رود تنها می‌ماند و مردی تا سپیده‌دم با او کشتی می‌گیرد. در اینجا، عقب‌ماندن او به‌منظور پالایش عیسو (עשו) است.

Genesis 32:25 بראשית ל"ב:כ"ה

וַיֹּתֶר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר:

And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him .until the breaking of the day

14

يعقوب (יעקב) در آن سوی رود تنها می‌ماند و مردی تا سپیده‌دم با او کشتی می‌گیرد. در اینجا، عقب‌ماندن او به‌منظور پالایش عیسو (עשו) است.

Genesis 32:25 بראשית ל"ב:כ"ה

וַיֹּתֶר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר:

And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him .until the breaking of the day

15 دی‌عقب הוא בחי' תפארת

یادداشت می‌گوید که یعقوب به‌عنوان **תפארת** بودنش – که آن را به زوهار چاداش (**זהר חדש**) بر کی‌تیسا نسبت می‌دهد – در آن‌جا توضیح داده شده است.

זהר חדש תשא (מד, ב). נתבאר באוה"ת ויחי תתקצג, ב.

16 והבריח התיכון

ربی شمعون (רבי שמעון) می‌گوید تیرک میانی «از یک سر تا سر دیگر» همان یعقوب مقدس و کامل است؛ «مردی که در خیمه‌ها ساکن است» – دو خیمه – و این یکی و آن یکی را در دست دارد؛ در 176a, ربی إلعازار (רבי אלעזר) می‌افزاید که تا کسی هر دو سو را در دست نگیرد، کمالی حاصل نمی‌شود؛ مانند یعقوب.

94:908–96:918 Zohar, Terumah ספר הזהר, תרומה

Said R. Simeon: 'Blessed art thou, O Land (earth), that thy king is free (ben horin), and nourishes thee in plenty without fear of interference from the "other one" (Severity), all being nourished by that Supernal King. "And thy princes eat in due time", this "time" being that of which it is written: "In time it shall be said of Jacob and of Israel, What hath G-d wrought!" (Num. 23, 23). "Woe to thee, O land (earth), when thy king is ... a child", as the prophet threatened Israel with the

17 בזהר פ' תרומה . . קע"ו ע"א

به‌گفتهٔ یادداشت, **اور התורה** بر ترومهٔ معنای «تیر» را توضیح می‌دهد، و **اور התורה** بر وایخی «از یک سر تا سر دیگر» را شرح می‌دهد؛ یعنی گذر تیر میانی از سراسر مشکان را.

ראה באוה"ת תרומה ע' א'תתקלב שמפרש פ"י "בר"ח". וראה שם ע' א'תתקיז וע' א'תתקיה ואילך. וענין "מן הקצה אל הקצה" באוה"ת ויחי שפה, ב.

در دستوره‌ای مربوط به خیمهٔ مقدس (**משכן**, Mishkan), **ה'** به موسی (**משה**) می‌گوید که تیرک میانی باید از میان تخته‌ها، از یک سر تا سر دیگر، بگذرد. زوهار (**זהר**) آن را خط میانی می‌داند؛ یعنی یعقوب (**יעקב**), که دو سو را به هم پیوند می‌دهد.

Exodus 26:28 שמות כ"ו:כ"ח

וְהַבְרִיחַ הַתִּיּוֹן בְּתוֹךְ הַקֶּרְשִׁים מִבְּרֶחַ מִן־הַקֶּצֶה אֶל־הַקֶּצֶה:

and the middle bar in the midst of the boards, which shall .pass through from end to end

در وصف ضیافت شاه اخشورش (**احشوروش**) در شوشان (**شوش**), مگیلا (**מגילה**) می‌گوید که نوشیدنی‌ها را در ظروف زرین, «ظروفی از انواع گوناگون», عرضه کردند. تعالیم حسیدی (**חסידות**, Chassidus) این عبارت را برای میتسووت (**מצוות**, mitzvos; فرمان‌های توراتی) گوناگونی به کار می‌برد که چون ظرف‌هایی برای الوهیت عمل می‌کنند.

Esther 1:7 אסתר א'ז

וְהַשָּׂקוֹת בְּכָלִי זָהָב וְכֵלִים מַפְלִים שׁוֹנִים וַיֵּין מַלְכוּת רַב כִּדִּי הַמֶּלֶךְ:

And they gave them drink in vessels of gold—the vessels being diverse one from another—and royal wine in abundance, according to the bounty of the king

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 5

20 ובע"כ אתה חי

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشت كهوت

آבות ד, כב.

21 ובע"כ אתה חי

ربی اليعزر هكاير (רבי אלעזר הקפר) می‌آموزد که برخلاف میل خود شکل گرفت، برخلاف میل خود زاده شدی و برخلاف میل خود زندگی می‌کنی. **ادموی"ר הזקן** از این گفته برای بیان ضرورت بازگشت روح به زندگی در بدن بهره می‌گیرد.

22 Pirkei Avot 4:22

הוא הנה אומר, תילודים למות, ותמתים לתחיות, ותחיים לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא המבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי השקבון. ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מנוס לך, שעל כרחק אתה נוצר, ועל כרחק אתה נולד, ועל כרחק אתה חי, ועל כרחק אתה מת, ועל כרחק אתה עתיד למו ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the designer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no

... iniquity, nor forgetting, nor

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

22

«ظرف‌هایی از گونه‌های گوناگون» در اینجا برای اشاره به فرمان‌های بسیار (מצוות, mitzvos) به‌کار رفته است که نور بی‌پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) در آن‌ها به پایین کشیده می‌شود.

7:1 Esther

והשקות בכלי זהב וכלים מפלים שונים וינו מלכות רב כיד המלך:

And they gave them drink in vessels of gold—the vessels being diverse one from another—and royal wine in abundance, according to the bounty of the king

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 6

23 ד' שנכנסו לפרדס

گمارا (גמרא) از چهار نفری می‌گوید که به پردس (פרדس, Pardes) وارد شدند: بن‌عزای (بن عزאי) نگرست و درگذشت، بن‌زوما (بن زומא) نگرست و آسیب دید، آجر (آחר) «نهال‌ها را برید»، و ربی عقیوا (רבי עקיבא) به سلامت بیرون آمد. آد مو"ر הזקן پیامدهای هر یک را با رتسو (רצוא,

ratzo: [شتاب به سوی بالا] و شوو (שוב, shov; [بازگشت]) توضیح می‌دهد.

Chagigah 14b:8

תנו רבנן: ארבעה נכנסו בפרדס, ואלו הן: בן עזאי, וכן זומא, אחר, ורבי עקיבא. אמר להם רבי עקיבא: כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור, אל תאמרו "מים מים", משום שנאמר: "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت كهوت

חגיגה יד, ב. ראה לקו"ת שלח מ, ד. ואתחנן ח, ב. שה"ש לו, ב מציינים לכאן. אוה"ת ויקרא כרך ב ע' תקנו שמציין לכאן. וראה שם ע' תקמא. נזכר בד"ה וכל העם רואים בסה"מ תרמ"ז ע' צד.

24 רק ר"ע נכנס בשלום

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشت كهوت

כגירסת העין יעקב שם. ירושלמי שם פ"ב ה"א.

25 רק ר"ע נכנס בשלום ויצא בשלום

روایت تلمود اورشليمی از این داستان، که در آن ربی عقیوا (רבי עקיבא) «به سلامت وارد شد و به سلامت بیرون آمد»؛ عبارتی که این **מאמר** (maamar; [گفتار حسیدي]) به‌کار می‌برد.

Jerusalem Talmud Chagigah 2:1 تلمود ירושלמי חגיגה ב' א'

26 אפשר לעולם שיתקיים ע"י אחרים

وقتی به بن‌عزای (بن عزאי) می‌گویند که او مردم را به فرزندآوری ترغیب می‌کند، اما خود ازدواج نمی‌کند، پاسخ می‌دهد: «چه کنم؟ جانم مشتاق توراست؛ جهان می‌تواند به‌واسطه دیگران پایدار بماند.»

18:63 Yevamot

אמרו לו לכן עזאי: יש נאה דורש ונאה מקיים, נאה מקיים ואין נאה דורש, ואמה נאה דורש, ואין נאה מקיים. אמר להן בן עזאי: ומה אפשר שנפשי חשקה בתורה, אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

27 עזה כמות האהבה

محبوبه از محبوبش می‌خواهد که او را همچون مَهری بر دل محبوبش بنشانند، «زیرا عشق چون مرگ نیرومند است». در اینجا، این عبارت عشقی به **ה'** را توصیف می‌کند که آن‌قدر نیرومند است که نفس را از بدن جدا می‌سازد.

8:6 Song of Songs

שימיני כחותם על-לבך כחותם על-זרועך כיעצה כמות אהבה קשה כשואל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה:

Set me as a seal upon thy heart, As a seal upon thine arm; For love is strong as death, Jealousy is cruel as the grave; The flashes thereof are flashes of fire, A very flame of the L-RD

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

שה"ש ח, ו.

28 כי לשבת יצרה

اشعيا به نام **ה'** می‌گوید که آفریننده آن را برای توهو (תוהו, tohu; [آشوب]) نیافرید، بلکه آن را برای سکونت شکل داد. این آیه توهو را در برابر زندگی سامان‌یافته قرار می‌دهد، و این **מאמר** از آن استفاده می‌کند تا

نشان دهد که راه تورا، تیکون (Tikkun؛ [سامان‌یافتگی]) است: زندگی در جهان.

Isaiah 45:18 ישעיהו מ"ה:י"ח

פי כה אמריה' בורא השמים הוא האלקים יצר הארץ ועשה הוא כוננה לאיתהו בראה לשבת יצרה אני ה' ואין עוד:

For thus saith the L-RD that created the heavens, He is G-d; That formed the earth and made it, He established it, He created it not to be empty or chaotic, He established it to be settled and inhabited: I am the L-RD, and there is none else
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29 ובע"כ אתה חי

«برخلاف خواستت زندگی می‌کنی»: نفس باید برای زندگی در بدن بازگردد.

Pirkei Avot 4:22 משנה אבות ד:כ"ב

הוא הנה אומר, הילודים למות, והמתים להחיות, לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי השבון. ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מנוס לך, שעל פרקה אתה נוצר, ועל פרקה אתה נולד, ועל פרקה אתה חי, ועל פרקה אתה מת, ועל פרקה אתה עתיד למת ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the designer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no ... iniquity, nor forgetting, nor

Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

30 היינו בחי' הרצוא ושוב במדה ומדינה נכונה

یادداشت از اور هتوراه نقل می‌کند که ریشه نفس ربی عقیوا از مرتبه‌ای بسیار بلند بود و توانایی دریافت آن تجلی را داشت.

یادداشت کھوت

ראה באוה"ת אחרי כרך ב ע' תקמא: "ששרש נשמת ר"ע היתה במעלה ומדרגה גדולה לקבל הגילוי". וראה במאמרי אדה"ז — ענינים ע' תו: "ר"ע יצא בשלום מפני שירידתו היתה בקו האמצעי".

بند 7

31 ויחץ כו' לשני מחנות

يعقوب (يعقوب) که از عيسو (عشو) می‌ترسید، قوم خود را به دو اردوگاه تقسیم می‌کند. مامار پیشین، این دو اردوگاه را دو خط جداگانه عالم آشوب (تاهو، Tohu) می‌خواند.

Genesis 32:8 בראשית ל"ב:ח

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את־העם אשר־אתו ואת־הצאן ואת־הבקר והגמלים לשני מחנות:

Then Jacob was greatly afraid and was distressed. And he divided the people that was with him, and the flocks, and the herds, and the camels, into two camps

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

32 ולכן הי' ר"ע מקור כל התורה שבש"פ

این یادداشت به گفتاری اشاره دارد که در پیوند با این بند، ربی عقیوا را سرچشمه تورات شفاهی می‌داند.

یادداشت کھوت

ראה לקו"ש חכ"ב ע' 140.

33 סתם משנה ר"מ

ربی یوحانان (רבי יוחנן) می‌گوید که میثنای بی‌نام (משנה) از آن ربی منیر (رבי מאיר) است؛ توسفتای بی‌نام (تוספתא) از آن ربی نحמیه (رבי نحמיה)؛ سیفرای بی‌نام (ספרא) از آن ربی یهوذا (رבי יהודה)؛ و سیفري بی‌نام (ספרי) از آن ربی שמعون (رבי שמעון) است؛ و همه آن‌ها پیرو ربی عقیوا (رבי עקיבא) هستند.

Sanhedrin 86a:3-4 סנהדרין פ"ו א:ג-ד'

לא סלקא דעתך, דאמר רבי יוחנן: סתם מתניתין — רבי מאיר, סתם תוספתא — רבי נחמיה, סתם ספרא — רבי יהודה, סתם ספרי — רבי שמעון, וכולהו אליבא דרבי עקיבא. הוגזב בנו — מאי טעמא דרבנן?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت کھوت

סנהדרין פו, א.

34 מימינו אש דת למו

موسی (مשה) در برکتش پیش از مرگ، آمدنِ ه' از سینا را با «قانونی آتشین برای آنان» از دست راست او توصیف می‌کند. آلتَر ربه (ادمو"ר הזקן) آن را آتش و دست راست می‌خواند؛ دو امر متضادی که در تورات به هم پیوسته‌اند.

Deuteronomy 33:2 דברים ל"ג:ב'

ויאמר ה' מסיני בא ונרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרובבת קדש מימינו אש דת למו:

And he said: The L-RD came from Sinai, And rose from Seir unto them; He shined forth from mount Paran, And He came from the myriads holy, At His right hand was a fiery law unto them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

دברים לג, ב.

بند 8

35 ובע"כ אתה חי

«برخلاف میل خود زندگی می‌کنی»: نفس باید بازگردد تا در بدن زندگی کند و در آنجا عمل کند.

Pirkei Avot 4:22 משנה אבות ד:כ"ב

הוא הנה אומר, הילודים למות, והמתים להחיות, לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי השבון. ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מנוס לך, שעל פרקה אתה נוצר, ועל פרקה אתה נולד, ועל פרקה אתה חי, ועל פרקה אתה מת, ועל פרקה אתה עתיד למת ...

He used to say: the ones who were born are to die, and the ones who have died are to be brought to life, and the ones brought to life are to be judged; So that one may know, make known and have the knowledge that He is G-d, He is the de-

signer, He is the creator, He is the discerner, He is the judge, He the witness, He the complainant, and that He will summon to judgment. Blessed be He, before Whom there is no ... iniquity, nor forgetting, nor
Torat Emet 357 (Public Domain) • Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

36 להמשיך א"ס למטה דוקא בתומ"צ

این یادداشت به این گفتار برای بحثِ فرود آوردنِ نور بی‌پایان، مشخصاً به‌واسطهٔ تورات و فرمان‌های الهی، ارجاع می‌دهد.

یادداشتِ كهوت

ראה ד"ה כתוב באוה"ח בסה"מ אתהלך לאזניא (ס"ע לג), ובארוכה ד"ה וכל הלבבות באוה"ח אחרי (כך ב ע' תקלח). ד"ה אחרי מות תרמ"ט. לקו"ש ח"ג ע' 988 ואילך. לקו"ש חכ"ב ע' 140.

37 כמ"ש בתניא פ' נג

فصل پایانی تنیا (تניא) توضیح می‌دهد که حضور الهی (שכינה, Shechinah) بر تورا (تורה, Torah) و میتصووس (מצוות, mitzvos) قرار می‌گیرد و از طریق آن‌ها به پایین فرود آورده می‌شود. آلتِ ربه از آن برای بیان بازگشت (שוב, shov) به‌منزلهٔ فرودآوردنِ نور بی‌پایان (اور אין سور, Or Ein Sof) به پایین استناد می‌کند.

Tanya, Likkutei Amarim 53:3
תניא

ובבית שני שלא היה בו הארון והלוחות, אמרו רבותינו זכרונם לברכה, שלא היתה שכינה שורה בו, פירוש, מדרגת שכינה שהיתה שורה בבית ראשון שלא כדרך השתלשלות העולמות. אלא, בבית שני, היתה שורה כדרך השתלשלות והתלבשות מלכות דאצילות במלכות דבריאה, ודבריהם במלכות דיצירה, ודיצירה בהיכל קדשי קדשים דעשיה, וקדשי קדשים דעשיה היה מתלבש בקדשי קדשים שבבית המקדש שלמשה, ושרתה בו ...

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

38 דארמי מיא

زهر (بالق) سخنانِ خنوخ-متاترون (חנוך-مسترون) را نقل می‌کند: «برای او شراب آورد» یعنی یعقوب آب را در شراب ریخت، زیرا بدون آن اسحاق نمی‌توانست آن را تحمل کند. آلتِ ربه این را تعدیلِ شتابِ رو به بالا (רצוא, ratzo) با بازگشت (שוב, shov) می‌خواند.

Zohar, Balak 6:78-86 ספר הזהר, בלק ו:ע"ח-פ"ו

بند 9

39 ויבא לו יין

يعقوب (يعقوب) پيش از برکت، همراه غذا برای پدرش اسحاق (יצחק) شراب می‌آورد. زوهار (זהר) می‌گوید آیه عبارت را «با دو طعم (טעמים, te'amim)» امتداد می‌دهد؛ و آلتِ ربه (ادمیور הזקן) آن را به‌معنای پیوستنِ آب و شراب می‌خواند.

Genesis 27:25 براسית כ"ז:כ"ה

ויאמר הגשׁה לי ואכלה מציד בני למען תברךך נפשי ויגשׁלו ויאכל ויבא לו יין וישת:

And he said: 'Bring it near to me, and I will eat of my son's venison, that my soul may bless thee.' And he brought it near to him, and he did eat; and he brought him wine, and he drank

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشتِ كهوت

בראשית כז, כה.

40 דיעקב הוא שלימו דאבהן

زوهار یعقوب را کمال‌بخشِ پدران می‌خواند. آلتِ ربه این را چنین توضیح می‌دهد که او اعداد را با یکدیگر جمع می‌کند.

Zohar I, 171b זח"א קעא, ב

یادداشتِ كهوت

זח"א קעא, ב. וראה לעיל יז, ג.

41 לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشتِ كهوت

ספרי דברים לב, ט.

42 לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל

دربارهٔ «يعقوب بهرۀ میراثِ اوست»، سفیری (سפרי) می‌گوید که از ابراهیم (آברהם) ناخالصی‌ای پدید آمد: اسماعیل (ישמעאל)؛ و از اسحاق، عیسو (עשו)؛ اما همهٔ پسرانِ یعقوب شایسته بودند.

Sifrei Devarim 312:1-2 ספרי דברים שי"ב:א-ב'

... צאו מתוך שְׁלִי, אי אֶפְשִׁי שְׁתַּחֲוֶה בְּתוֹכָהּ, תָּנוּ לִי חֶלְקִי שְׂאֵהָא מִכִּירוֹ. כִּךְ כְּשֶׁבֶא אֲבִרָהֶם אֲבִינוּ לְעוֹלָם יֵצֵאָה מִמֶּנּוּ פְּסוּלָת, יִשְׁמַעְאֵל וְכָל בְּנֵי קְטוֹרָה. כֵּא יִצְחָק לְעוֹלָם יֵצֵאָה מִמֶּנּוּ פְּסוּלָת, עֲשׂוֹ וְכָל אֱלוֹפֵי אָדוֹם. חֲזָרוּ לְהִוִּית רַעִים יוֹתֵר מִן הָרָאשׁוֹנִים. וְכִשְׁבֶּא יַעֲקֹב לֹא יֵצֵאָה מִמֶּנּוּ פְּסוּלָת, אֱלָא נִזְלָדוּ כָל בְּנֵי קְשָׁרִים, כְּעִנְיָן שְׂנְאָמֵר (בראשית כה כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֱהָלִים". מִהִיכָן הַמָּקוֹם מִכִּיר אֶת חֶלְקוֹ? מִיַּעֲקֹב, שְׂנְאָמֵר: כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶלֶל ...

For the portion of the L-rd is His people": (Devarim 32:9)
An analogy: A king had a field and gave it to tenant-farmers, who began to steal from it — upon which he gave it to their sons — who began to be worse than the first. When a son was born to him, he said to them: Get out of what is mine. You cannot remain there. Give me my portion so that I can recognize it. Similarly, when our father Abraham came to the ... world, there issued from

Vocalized Edition (CC-BY-NC) • Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY)

43 לו ישמעאל

هنگامی که ه' به ابراهیم وعده می‌دهد که از ساره پسری خواهد داشت، ابراهیم پاسخ می‌دهد: «کاش اسماعیل در پیشگاه تو زنده بماند!» در اینجا نشان داده می‌شود که مهر (חסד, Chesed) از حدود شایستهٔ خود فراتر می‌رود.

Genesis 17:18 براسית י"ז:י"ח

ויאמר אברהם אֱלֹהֵי־הָאֱלֹקִים לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יִהְיֶה לְפָנֶיךָ:

And Abraham said unto G-d: 'Oh that Ishmael might live before Thee

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

44 ופי' בוהר

زوهار (בלק) می‌گوید چون یعقوب آب را با شراب درآمیخت، آیه واژه را «با دو طعم (טעמים, te'amim)» امتداد می‌دهد، زیرا به دو سویه تکیه دارد. آلتِ ربه آن دو طعم را حرکتِ رو به بالا (רצוא, ratzo) و بازگشت (שוב, shov), یعنی شراب و آب، می‌خواند.

Zohar III, 189a זח"א קפט, א

یادداشتِ كهوت

זח"א קפט, א.

درباره این نسخه

.the notes و our explanations ,the English translation ,This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

.Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) از طریق سفاریا: (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Vocalized Edition (CC-BY-NC); Sifrei by Rabbi Shraga Silverstein (CC-BY)

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانه لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayishlach/4

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک